

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Geçtiğimiz hafta İstanbul'da dört kardeş geçim sıkıntısı ve borçlanma nedeniyle birlikte intihar ederek yaşamına son verdi. Aynı hafta içinde bu kez Antalya'da işsizlik ve geçim sıkıntısı yaşayan bir erkeğin, önce çocuklarını ve eşini öldürüp ardından da intihar ettiğini öğrendik. Çok değil yalnızca bir ay önce 9 yaşındaki Vail El Suud isimli bir Suriyeli çocuk intihar ederek yaşamına son vermişti. Olayla ilgili yapılan araştırmalar Vail'in intihar nedeninin ayrımcılık ve toplumsal dışlanma olduğuna işaret ediyordu.

Soruşturma süreçleri ve özellikle de araştırmacı gazeteciler ile hak temelli örgütlerin çalışmaları, başta bu üç olay olmak üzere, Türkiye'de yaşanan pek çok intihar vakasının arkasında toplumsal sorun ve travmaların olduğunu göstermektedir. Çalışma koşulları, işsizlik, yoksulluk ve yoksunluk, etnik ve cinsiyet temelli ayrımcılık, erkek şiddeti, toplumsal dışlanma insanları intihara sürükleyen başlıca toplumsal sorunlardır. Örneğin, ev içi şiddet nedeniyle kadınların sıkça intihara zorlanması, intihar vakalarının toplumsal nedenlerine işaret eden önemli bir olgudur. Ayrıca, 2016 yılı sonrasında OHAL altında binlerce kişinin sorgusuz sualsiz KHK'lerle işlerinden edilmesi ve iş bulamayacak hale getirilmesi, toplumsal damgalanma ve dışlanma ile yüz yüze bırakılması toplumda adaletsizliğe uğramış olma duygusunun yaygınlaşmasına ve hem toplum hem bireyler nezdinde ciddi hasar ve travmalara neden olmuştur. Haberlerden derlenen verilere göre OHAL başlangıcından beri kamu görevinden ihraç edilmiş 50 kişi yaşamına son vermiş olmasına rağmen, maalesef ne bu vakalar ne de toplumsal sorunlarla bağlantılı intihar vakaları bir kamu sağlığı meselesi olarak ele alınmamıştır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi, 2013-2018 arasında, borçlanma, işyerinde mobbing ve işsizlik başta olmak üzere çalışma koşullarına bağlı olarak, hemen her meslek grubundan 351 işçinin intihar ederek yaşamına son verdiğini ortaya çıkarmıştır. TÜİK verilerine göre ise, 2014-2018 yılları içinde intihar sayılarında bir artış görülmesine de her yıl üç binden fazla kişi intihar ederek yaşamına son vermiştir. TÜİK istatistiklerine giren vakalarının yarısına yakınının nedeni bilinmemekle birlikte, 2014-2018 yıllarına ait veriler içinde nedeni tespit edilmiş intihar vakaları arasında TÜİK'in kullandığı sınıflandırmaya göre hastalık, geçim zorluğu ve aile

.geçimsizliği öne çıkmaktadır. Buna göre, geçim zorluğu nedeniyle 2017’de 232, 2018’de ise 246 kişi intihar etmiştir. Öte taraftan İslam inancına göre günah olması nedeniyle intihar olaylarının kişilerin yakınları tarafından gizlenmesi; olay tespiti ve soruşturma aşamalarındaki eksiklikler hesaba katıldığında intihar sayılarının çok daha yüksek olduğunu düşünmek akla yatkındır.

Türkiye’nin içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik krizin en ciddi sonuçlarından biri yapısal yoksulluk ve yoksunluk sorununun hızla büyümesidir. Türkiye’de işsizlik oranları giderek artmakta; insanca yaşamın gerekliliklerine, eğitim, sağlık, barınma gibi temel haklara erişim zorlaşmakta; insanlar güvenli ve huzurlu bir gelecek tahayyül etmekte gitgide zorlanmaktadır. İntihar vakalarını münferit ve yalnızca bireylerin ruh sağlıklarıyla sınırlı bir şekilde ele almak; sorunun temelini görmeyi engelleyeceği gibi devletin yurttaşlara karşı yükümlülüklerini ne ölçüde yerine getirdiğini tartışmamızı da engelleyecektir. Bu nedenle, bir an önce bu vakaların da işaret ettiği bu problemleri sosyal politika konusu olarak ele alarak yapısal çözümler geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Toplum içinde gitgide yaygınlaşan mutsuzluğun sosyal, ekonomik ve siyasi temelleri üzerine bir çalışma yapacak mısınız?
- 2- İntihar vakalarını bir sosyal politika sorunu olarak ele alan bir çalışma yapacak mısınız?
- 3- İntihar eğilimi nedeniyle kamu kurumlarına başvuran kişiler başta olmak üzere toplumun genelini hedefleyen önleyici sosyal politika faaliyetleri yürütüyor musunuz? Bu konuda diğer kamu kurumlarıyla eş güdümlü bir çalışmanız bulunuyor mu?
- 4- OHAL döneminde kamudan ihraçlar ve bunun yarattığı sosyoekonomik etkiler dolayısıyla yaşanan intihar vakaları hakkında herhangi bir araştırmanız olmuş mudur?
- 5- OHAL döneminde KHK’lerle binlerce kişinin ihraç edilmesinin bireysel ve toplumsal sonuçları hakkında herhangi bir araştırma yaptınız mı?
- 6- Bir kişinin mobbing, erkek şiddeti ya da ayrımcılık nedeniyle intihar girişiminde bulunduğu ya da intihar ederek yaşamına son verdiği durumlarda, sorumlu olduğu düşünülen kişi ya da kişiler hakkında inceleme başlatılması yönünde Bakanlık olarak bir girişimde bulunuyor musunuz?
- 7- 2020 merkezi yönetim bütçesi hazırlanırken yoksulluğun artmasına neden olan etmenleri ortadan kaldıracak bir bütçeleme anlayışı benimsenmiş midir? Benimsenmişse sizce bunun göstergeleri nelerdir?